

ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ ТЕМПЕРАМЕНТУ НА РОЗВИТОК ОСОБИСТІСНИХ ЯКОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ

Сучасний ринок праці ставить все нові і нові вимоги до фахівців різної галузі. Не є винятком професійна діяльність психолога. Відомо, що однією з найважливішою якістю професійної діяльності психолога є професійна компетентність, що включає в себе ряд професійних якостей, формування яких обумовлюються становленням та розвитком індивідуальних властивостей людини, зокрема темпераментом.

В науковій літературі темперамент визначається як індивідуально-своєрідна властивість психіки, що визначає динаміку психічної діяльності людини. Відомо, що даний феномен людської психіки обумовлює абсолютно всі сфери життєдіяльності людини. Психолог, як і будь-який пересічний громадянин, має в собі весь набір темпераментальних властивостей, що впливають на виконання його професійних обов'язків.

Відомо, що основними структурними компонентами темпераменту виступають: загальна активність, рухові прояви та емоційність людини. Так, загальна активність обумовлює «динамічні» особливості особистості, її тенденції до вираження себе, що виявляється в ефективному засвоєнні та перетворенні зовнішньої дійсності. Відповідно до цього, психолог здатний виявляти такі прояви власної активності як млявість, інертність, енергійність, прагнення до дій.

Стосовно моторного компоненту, слід зазначити, що актуалізація внутрішньої динаміки психічної діяльності психолога обумовлює швидкість, силу, різкість, ритм, амплітуду і ряд інших характеристик його м'язово-рухової активності. Дана якість виявляється у вмінні психолога говорити та слухати.

Емоційність, яка виступає третьою складовою темпераменту, характеризує особливості виникнення та перебігу емоцій, почуттів й настрою психолога, якість прояву яких залежить від таких характеристик емоційності як вразливість, імпульсивність та емоційна лабільність.

Враховуючи означені компоненти психічної діяльності людини, слід зазначити, що професійна діяльність психолога вимагає від нього контролювати означені прояви під час надання проведення сесійних занять.

Врегулювання темпераментальних проявів може здійснюватися за рахунок формування певних рис характеру людини. Риси

темпераменту і характеру органічно пов'язані між собою і є взаємозалежними один з одним. Це говорить про те, що вони виступають цілісним єдиним утворенням, нероздільним сплавом інтегральної характеристики індивідуальності людини. Саме тому психолог має здійснювати роботу в цьому напрямку.

На нашу думку, врегулювання темпераментально-характерологічних властивостей психічної діяльності психолога позитивно сприятиме гармонізації його особистісного розвитку та професійного зростання як висококваліфікованого фахівця.

З цього приводу, І. В. Вачков виокремив ряд особистісних рис практичного психолога:

- концентрація на клієнті (тобто бажання допомогти вирішити його проблему);
- відкритість та толерантність до суджень інших людей, лабільність;
- емпатійність, здатність стоврення та підтримки емоційного комфорту;
- автентичність поведінки (тобто здатність пред'являти групі справжні емоції та відчуття);
- оптимізм, віра в клієнта та його спробах до зміни і розвитку;
- врівноваженість, адекватне ставлення до різних емоції і фрустрації інших;
- самовпевненість, позитивне ставлення до себе та життя, адекватна самооцінка, розуміння власних проблемних місць, потреб, бажань та мотивів;
- добре розвинута уява і інтуїція;
- високий рівень IQ та EQ.

Саме тому, врахування його властивостей та характеристик в професійній діяльності психолога є необхідним фактором, що впливає на професійну компетентність майбутніх фахівців даної галузі.

Література

1. Вачков И. В. Введение в профессию «психолог» : учебное пособие / И.В. Вачков, И.Б. Гриншпун, Н.С. Пряжников. – Москва : Издательство Московского психолого-социального института ; Воронеж : Издательство НПО «МОДЭК», 2002. – 464 с.

Науковий керівник:

кандидат психологічних наук,

доцент кафедри педагогіки та психології професійної освіти

Каряка І. В.